

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Základní škola - 1. stupeň Opatovice, okres Brno - venkov

Opatovice 66, 664 61 Rajhrad

Identifikátor školy: 600 110 877

Termín konání orientační inspekce: 4. – 5. června 2001

Čj.	122 353/01-05094
Signatura	ol3bu121

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola - 1. stupeň Opatovice je neúplná škola, která je organizována jako dvojtřídní škola v kooperaci s trojtřídní ZŠ Rajhradice. V současné době realizuje výuku pro 22 žáků prvního a 29 žáků čtvrtého ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z hospitační činnosti v předmětech český jazyk, německý jazyk a matematika.

Plánování a příprava výuky

Plánování a příprava výuky se odvíjí od realizovaného učebního programu. Celkový počet vyučovacích hodin v týdnu odpovídá učebnímu plánu a také časová dotace jednotlivých předmětů je s ním v souladu. Členění učiva je rozpracováno v tematických plánech a v obou ročnících koresponduje s učebními osnovami. Z nepovinných předmětů se ve škole učí katolické náboženství. Individuálně integrované postižené žáky škola nevykazuje, žákům s poruchami učení a chování je věnována individuální péče. Učitelky jsou o nich informovány zprávami z pedagogicko psychologických poraden. Na jednotlivé vyučovací hodiny byly všechny vyučující velmi dobře připraveny.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá.

Podmínky výuky

Řešení personálního obsazení školy je s ohledem na místní podmínky i dopravní obslužnost otázkou kompromisu. Ředitelka zvolila kombinaci zkušené učitelky-důchodkyně na zkrácený úvazek a začínající učitelky, absolventky pedagogické školy, která vysokoškolské studium zahájí letos. Sama má odbornou a pedagogickou způsobilost pro druhý stupeň. Podmínky pedagogické a odborné způsobilosti pro první stupeň vyplývající z právní normy tedy nesplňují dvě z nich. Tento fakt se však nijak negativně nepromítnul do kvality vedené výuky. Na jedné straně bohatá životní zkušenost z práce s malými dětmi a na druhé straně velký elán a zájem o tuto práci charakterizoval personální podmínky ve škole nejlíp. Psychohygienické a materiální podmínky, za kterých výuka probíhá jsou na velmi dobré úrovni. Rekonstruovaná budova školy je dostatečně prostorná; vedle dvou poměrně velkých kmenových tříd se v ní nachází další učebna, v níž se m.j. vyučuje také výtvarné výchově, a která zároveň slouží jako knihovna. V menší místnosti v přízemí školy je umístěna výdejna obědů. Kromě ředitelny, šatny a skladu učebnic je v budově umístěna také lékařská ordinace s čekárnou. Škola postrádá tělocvičnu, kterou v případě příznivého počasí nahrazuje školní dvůr (sloužící žákům také k relaxaci) nebo využívá místní sokolovnu. Jinak během jednoho pololetí žáci navštěvují krytý bazén v Blučině, v němž probíhá plavecký výcvik. Interiér školní budovy působí pěkným estetickým dojmem a vytváří dětem druhé „domácí„ prostředí. Učebny jsou vybaveny vhodným školním nábytkem a jsou pěkně vyzdobeny především žakovskými pracemi. Žáci mají k dispozici dostatek vhodných učebnic, pracovních sešitů a dalších pomůcek, převážně vlastnoručně připravovaných učitelkami. Škola disponuje základní didaktickou technikou, která však v hospitovaných hodinách použita nebyla.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou na velmi dobré úrovni.

Organizace, formy a metody výuky

Organizace výuky v jednotlivých vyučovacích hodinách měla většinou tradiční charakter. V jejich úvodu byli žáci seznámeni s programem hodiny, načež proběhlo frontální opakování, při němž byly zvoleny metody s ohledem na vyučovaný předmět a třídu. Struktura hospitovaných hodin odpovídala věku žáků i stanoveným výukovým cílům. Společným prvkem všech shlédnutých hodin byl zřetelný důraz kladený na činnostní pojetí výuky, při němž měli žáci dostatek možností se různou formou aktivně uplatnit. Ať už to byly hrové metody či soutěže, které žáky evidentně zaujaly a strhly k velkému soustředění a výkonu a zároveň jim poskytly možnost drobné relaxace přímo při výuce samé nebo to byla práce s knihou a cvičením, případně samostatné řešení úkolů. Učitelky vedly žáky ke společné aktivní konstrukci poznatků, ke správnému vyvozování závěrů i správnému úsudku. Velkou metodickou zkušenost prokázala vyučující v hodině čtení, když u žáků rozvíjela jejich fantazii a kreativitu. Ti pak tříbili svoje názory, poznávali mravní a životní hodnoty a sami pak dotvářeli konec příběhu. Byli vedeni k samostatnému myšlení a k lásce ke knize.

Organizační pokyny byly všem žákům srozumitelné a byly jimi respektovány. V některých případech byl pozorován individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení, zejména v rozsahu zadávaných úkolů.

Organizace, formy a metody výuky byly ve dvou hodinách vynikající a celkově byla jejich úroveň velmi dobrá.

Motivace a hodnocení

Ke své práci byli žáci motivováni nenásilnou formou ve všech hospitovaných hodinách. Na jejich začátku často zazněla písnička, která vyvolala dostatečnou pozornost a soustředění na další práci. Jindy byli motivováni příběhem, jehož rozuzlení se dozvěděli při závěrečném zhodnocení hodiny. V úvodu do jiné hodiny to bylo zase hrové počítání nebo možnost podělit se se svými vlastními zážitky z četby, doplněné moudrou sentencí učitelky. Během vlastní výuky byla průběžnou a neuvědomělou motivací zajímavá práce, hra, úspěch v soutěži, uspokojení přirozené zvědavosti a příjemná pracovní atmosféra. Častá pochvala a uznání žáky pozitivně ladilo a oni získávali důvěru ve svoje schopnosti. Učitelky podrobovaly „léčbou chvály a ocenění, i žáky pomalejší nebo méně úspěšné a pomáhaly jim tak posilovat vlastní sebevědomí. Také žáci sami odměňovali své spolužáky uznáním a potleskem, pochvala pak byla ještě doplněna obrázkem. Žádné hodině nechybělo její závěrečné shrnutí a zhodnocení práce úspěšných i méně úspěšných jednotlivců a nakonec i třídy jako celku. Dobré hodnocení a pochvalu přijímali žáci s projevovanou radostí.

Účinnost motivace a způsoby hodnocení byly ve většině hodin a tedy i celkově na vynikající úrovni.

Interakce a komunikace

Žákovská interakce byla ve sledovaných hodinách realizována zejména při hře a soutěži, v převážné míře však dominovala komunikace mezi učitelkami a žáky. Těm byl poskytován dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru a žáci jej plnou měrou využívali. I když byl patrný diferencovaný přístup k žákům, kteří jej vyžadovali, dostával se všem spravedlivý díl pozornosti a úsměvů učitelek bez ohledu na sympatie, píli nebo talent. Oboustranně vstřícnou atmosféru se dařilo navodit obvykle hned v úvodu hodiny. Komunikace učitelek se třídou byla založena na jejich velké trpělivosti a porozumění, na laskavém jednání a

přirozené autoritě. Na srozumitelně a jasně kladené otázky žáci odpovídali celou větou a zřetelně. Drobný neklid ve třídě řešila paní učitelka písničkou, k níž se postupně všichni přidali a pak mohla pokračovat práce bez zbytečného kárání a mentorování. Vytváření atmosféry přátelské spolupráce, důvěry a přiměřené tolerance napomáhalo velmi slušné a zdvořilé chování všech žáků.

Interakce a komunikace byla ve většině hospitovaných hodin na vynikající úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově byla kvalita vzdělávání na 1. stupni na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Při tvorbě rámcové koncepce školy, která je zpracována do roku 2005 vycházela ředitelka školy z úvah o jejím dalším osudu. Za prioritní považuje udržení existence školy a pokračování kooperace se ZŠ Rajhradice i při klesajícím počtu dětí. Vymezuje další priority v oblasti vzdělávací, personální a v oblasti podmínek výuky. Stanovené koncepční záměry jsou reálné a částečně se je daří průběžně naplňovat, a to také díky dobré spolupráci s obecním úřadem. V celoročním plánu práce na školní rok 2000/01 jsou rámcově rozpracovány úkoly na jednotlivá období v oblasti výchovy a vzdělávání, v oblasti mimoškolní činnosti a oblasti materiálně technické. Plán byl projednán se všemi pracovníky školy. Na roční plán navazují měsíční plány práce, v nichž jsou uváděny jednotlivé úkoly s konkrétní zodpovědností a termíny. Tyto plány jsou aktualizovány při denním kontaktu všech zaměstnanců školy. Výuka ve škole probíhá podle učebního plánu realizovaného vzdělávacího programu. Časová dotace jednotlivých předmětů i týdenní počet hodin je dodržen.

Plánování školy vychází z jejich potřeb a podmínek a je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Organizační struktura školy je s ohledem na malý počet jejich pracovníků velmi jednoduchá, pro realizaci vzdělávacího programu školy a jejího provozu však zajišťuje potřebné podmínky. Organizace provozu školy i povinnosti všech pracovníků jsou zahrnuty ve vnitřním řádu a jejich kompetence jsou stanoveny v pracovních náplních. Struktura a obsah školního řádu je v souladu s příslušnými právními normami; žáci i rodiče s ním byli prokazatelně seznámeni. K hodnocení a klasifikaci žáků vydala ředitelka vnitřní pokyn, který sjednocuje kritéria a stanoví přiměřenou náročnost při hodnocení výsledků výchovně vzdělávací činnosti i chování žáků. Chod školní jídelny a knihovny upravují jejich samostatné řády. Vyučování se řídí stabilním rozvrhem hodin, který vyhovuje psychohygienickým zásadám i příslušným ustanovením vyhlášky MŠMT ČR č.291/1991. Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která se pravidelně schází, vyhodnocuje prospěch a chování žáků a projednává problematiku výchovného poradenství v oblasti péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami. Pravidelné provozní porady nahrazují operativní zásahy ředitelky v případě potřeby. Jejich připomínky jsou akceptovány. Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Informační systém uvnitř školy je realizován úplnou informovaností jejich pracovníků při každodenním kontaktu a formou nástěnky. Žáci

jsou informováni svými třídními učitelkami. Vně školy funguje informační systém prostřednictvím ředitelky, která je pravidelně zvána na porady obecního zastupitelstva, kde také dochází ke spolupráci na koncepci, rozpočtu i plánu školy na další období. Škola pořádá vánoční besídky, podílí se na vítání občánků, na charitativních akcích, na činnosti divadelního spolku a publikuje v Opatovickém zpravodaji. Informovanost rodičů je zajištěna prostřednictvím žakovských knížek, na schůzkách rodičů, případně dopisem. Spolupráce rodičů se školou je velmi dobrá, škola využívá námětů a připomínek rodičů i jejich pomoc při školních akcích a sběru druhotných surovin. Dostatek informací o škole podává také výroční zpráva o činnosti školy, která obsahuje všechny části, předepsané osnovou v zákoně. Je zpracována informativní a přehlednou formou a je zdrojem sebehodnocení školy.

Realizace výchovně vzdělávacího programu školy, její celkový provoz, kvalita a funkčnost informačních systémů je organizačně zajištěna. Organizování je celkově na vynikající úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení školy založila ředitelka na výborné spolupráci všech čtyř jejích pracovníků. Vzniklé problémy jsou řešeny ihned, operativně při uplatňování jejich individuálních schopností, iniciativy, kreativity a participaci na činnosti školy. Společným úsilím, deklarovaným už v koncepci školy, je udržet si zájem žáků a rodičů o docházku do právě této školy. Výuka je mimo ředitelky zajištěna začínající učitelkou a doplněna kvalifikovanou důchodkyní, která jí poskytuje metodické vedení a vypomáhá s další výukou v případě naléhavé potřeby nebo zajištěním dozoru nad dětmi čekajícími na dopravní spoj. Supluje tím školní družinu, která pro nezájem rodičů nebyla zřízena. Kriteria pro hodnocení všech pracovníků jsou vypracována a známa, byla projednána na pedagogické poradě. Jsou využívány nadtarifní složky mzdy, které umožňují diferencované odměňování. Je zpracován přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s výhledem na dva roky dopředu. To je však omezeno finančními možnostmi a obtížemi se zajištěním suplování. Dle možností se však pracovníci školy zúčastňují metodických seminářů, školení dyslektických asistentů a jiných akcí na různých úrovních, konaných v odpoledních hodinách. Pravidelné hodnocení pracovníků probíhá na pracovních poradách.

Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Pro kontrolní a hospitační činnost má ředitelka zpracován plán, který zahrnuje všechny oblasti výchovně vzdělávací činnosti a provozu školy. Kontrola je prováděna průběžně a její výsledky jsou zaznamenávány a projednávány na pracovních poradách. Při hospitační činnosti vychází ředitelka ze svých časových možností, které jsou vzhledem k její vlastní výuce omezené. Proto je také omezena možnost vzájemných hospitací. Výsledky hospitace jsou předmětem rozboru hodiny a jsou v přímé souvislosti s nadtarifními složkami platu příslušné učitelky. Dalším kritériem dobrých vzdělávacích výsledků je úspěšnost žáků v některých soutěžích. Vlastní evaluační nástroje škola nevytváří, zpětnou vazbu o úrovni vzdělávacích výsledků získává při kooperaci se ZŠ v Rajhradcích.

Vnitřní kontrolní systém vychází z podmínek školy, je funkční a efektivní. Celkově jej lze hodnotit jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení školy je na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- rozvrhy hodin platné ve školním roce 2000/01
- učební plán školy ve škol. roce 2000/01
- přehled o pedagogických pracovnících školy
- rozpis vyučovacích hodin a přestávek ve školním roce 2000/01
- plán práce na šk.r.2000/01
- přehled žáků se specifickými vývojovými poruchami
- měsíční operativní plány
- tematické plány hospitovaných předmětů
- plán kontrolní a hospitační činnosti
- vybrané žákovské knížky
- koncepce ZŠ
- Výroční zpráva školy za šk.r.1999/2000

ZÁVĚR

Učební osnovy realizovaného vzdělávacího programu byly plněny. Plánování a příprava výuky měly celkově velmi dobrou úroveň.

Přes porušení právní normy o odborné a pedagogické způsobilosti jsou celkově podmínky výuky na velmi dobré úrovni.

Organizace, formy a metody výuky byly na velmi dobré úrovni.

Motivace a hodnocení, interakce a komunikace byla ve většině hospitovaných hodin vynikající.

Česká školní inspekce hodnotí celkově činnost školy jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Pavel Klár	Pavel Klár v. r.

V Brně dne: 20. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. června 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Jaroslava Sklenářová	Jaroslava Sklenářová v. r..

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):Krajský úřad Jihomoravského kraje	2001-07-09	481/01
Zřizovatel:Obecní úřad Opatovice	2001-07-09	482/01
Rada školy:-	-	-

Připomínky řediteleky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nejsou